

Thủ tướng Shinzo Abe sẽ tới thăm Mỹ trong tuần này, bắt đầu một nỗ lực mới nhằm giúp mối quan hệ đối ngoại quan trọng nhất của Nhật Bản tránh khỏi những bước thụt lùi. Ngay trong những ngày đầu sau khi vừa nhậm chức, ông Trump đã ký sắc lệnh hành pháp, rút Mỹ TPP, một thỏa thuận tự do thương mại mà Thủ tướng Abe đã đầu tư nhiều công sức.

Sau cuộc gặp thường định chính thức tại Washington, Thủ tướng Nhật Bản đã kiên quyết lên chuyên cơ Air Force One cùng tân Tổng thống Mỹ và tới Florida để có các hoạt động chung. Tuy vậy ông Abe, mặt trận golf cùng ông Trump có thể là cơ hội để tránh vướng phải những tình thế khó xử khi đi mặt với mặt nhà lãnh đạo “phi truyền thống”. Chuyên gia Fumiaki Kubo, chuyên gia về chính trị Mỹ tại trường Đại học Tokyo, nói: “Cho đến nay, ông Trump vẫn luôn nói về Nhật Bản như thể đó là một kẻ thù tiềm tàng”. Theo ông, ý tưởng gặp riêng và trực tiếp “hay hơn rất nhiều so với việc tranh cãi qua điện thoại” - ám chỉ cuộc đàm phán giữa ông Trump và Thủ tướng Úc Malcolm Turnbull, mà theo một số nguồn tin là đã kết thúc khá đột ngột. Ông Kubo cho rằng việc dành thời gian dài để cùng ông Trump là một cơ hội để Thủ tướng Abe nói rõ hơn với nhà lãnh đạo mới này của Mỹ về những thực tế của bên trong mối quan hệ Mỹ-Nhật.

Trong hơn 7 thập kỷ kể từ khi bắt đầu đánh bại trong Chiến tranh Thế giới thứ II, Nhật Bản đã vươn lên trở thành một cường quốc minh kiến định của Mỹ. Hơn 47.000 sĩ quan và nhân viên nghiệp vụ Mỹ hiện đóng trú tại Nhật Bản, hệ thống quốc gia này đảm bảo an ninh và đảm bảo cho Mỹ một vị thế vô giá ở Đông Á. Hai nước duy trì mối quan hệ thương mại quy mô lớn, với kim ngạch thương mại dịch vụ và hàng hóa lên tới 200 tỷ USD mỗi năm. Tuy nhiên, ông Trump - với tư cách là ông chủ mới của Nhà Trắng - đã làm rung chuyển nhiều mối quan hệ với các nước bè bạn và kẻ thù.

Cụ thể ngôi sao truyền hình thế kỷ này từng chỉ trích Nhật Bản vì những cáo buộc xung quanh việc hạ giá đồng yên Nhật, cũng như các quốc gia khác mà ông cho là đang “lợi dụng” Mỹ. Nhiều doanh nghiệp Nhật Bản cũng đã trở thành đối tượng bị ông Trump nhắm vào trên trang mạng xã hội Twitter, trong đó hãng sản xuất ô tô Toyota với một nhà máy đã kiên xây dựng tại Mexico. Điều khiến nhiều người Nhật Bản lo ngại nhất là việc ông Trump từng phát biểu trong chiến dịch tranh cử rằng Tokyo không chia sẻ xứng đáng gánh nặng chi phí dành cho sự hiện diện của Mỹ tại quốc gia này, đề nghị rút quân và nước và cho rằng Nhật Bản cần tự mình phát triển năng lực phòng vệ hơn nữa. Trong bối cảnh bất ổn ngày càng gia tăng trước mắt Triều Tiên khó đoán và một Trung Quốc không ngừng tìm cách thúc đẩy các tuyên bố chủ quyền cũng như nhiều mâu thuẫn khác trong khu vực, điều này càng khiến Tokyo không khỏi lo lắng.

Dù không tránh né thế hiện ý định tiếp tục công lực lượng quân đội của mình, ông Abe, mặt nhà lãnh đạo cũng nhận, cùng những người cũng ông hiểu rằng việc Mỹ giảm dần sự hiện diện trong khu vực có thể khiến Đông Á trở nên bất ổn và đẩy Nhật Bản tới trước nhiều nguy cơ. Ngay sau chiến thắng đầy bất ngờ của ông Trump vào tháng 11/2016, Thủ tướng Abe đã trở thành nhà lãnh đạo thế giới đầu tiên tới New York để gặp Tổng thống Mỹ mới. Ông đã có những câu chuyện chí

những quà cho ông Trump, gộp cả Ivanka Trump và con rể Jared Kushner của vợ này, hai nhân vật được cho là có tiếng nói với tân Tổng thống Mỹ. Tuy nhiên, nếu ông Abe đang trông đợi vào một sự “bội hoàn” nhanh chóng nào đó cho những hành động này, ông có thể sẽ phải thất vọng.

Ngay trong những ngày đầu sau khi vừa nhậm chức, ông Trump đã ký sắc lệnh hành pháp, rút Mỹ khỏi Hiệp định tự do Thương mại Xuyên Thái Bình Dương (TPP), một thỏa thuận tự do thương mại mà Thủ tướng Abe đã đầu tư nhiều công sức. Hành động này của ông Trump là nhậm chức hóa một trong những tuyên bố tranh cử, song đã đẩy châu Á đang triển vọng rộ rỡ về phía sau, bởi TPP từng được coi là một sự đảm bảo về mặt kinh tế cho những cam kết của Mỹ với khu vực.

Ông Abe tới Washington vào ngày 10/2 với vài nhiệm vụ “món quà”, trong đó có gói hỗ trợ tác kinh tế được cho là bao gồm các hỗ trợ giúp Mỹ tạo ra thêm 700.000 việc làm thông qua các khoản đầu tư của Nhật Bản vào các sự hỗ trợ tại Mỹ. Việc đưa ra một cam kết với vấn đề việc làm tại Mỹ, điều này là trọng tâm trong chiến dịch tranh cử của ông Trump - theo Giáo sư chính trị Mikitaka Masuyama, thuộc Viện Nghiên cứu Chính sách và Học Quốc gia - là “một phần trong các nỗ lực của Nhật Bản nhằm khẳng định với ông Trump rằng họ là một quốc gia thân thiện” trong cả lĩnh vực an ninh và kinh tế.

Tuy nhiên, có lẽ với tân Tổng thống Mỹ, cuộc chơi golf lớn này có thể là một cách để kết nối ông Abe đến các mối quan hệ mạnh mẽ hơn, đúng như những gì ông Trump nói với bài phát thanh Westwood One Sports: “Có một điều về các trận golf, đó là sân golf, chúng ta có thể hiểu rõ một người hơn cùng bàn trà với họ”.

Theo “ [Gulfnews](#) ” (ngày 10/2)

Vũ Hiên (gt)